

І сукому наукайтеся,
В свого не цурайтеся...
Т. ПЕВЧЕНКО

Адреса
Редакції і Адміністрації:
'Svoboda', 81-83 Grand St.,
Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

ДОЛЛЕС З'ЯСОВУЄ НАПРЯМНІ ПОЛІТИКИ ВИЗВОЛЕННЯ

ЗДА ПРОДОВЖУВАТИМУТЬ ПОЛІТИКУ МІРНОГО ВИЗВОЛЕННЯ НЕ ТІЛЬКИ САТЕЛІТНИХ КРАЇН, АЛЕ ТЕЖ І НАРОДІВ СОВЕТСЬКОГО СОЮЗУ

Нью-Йорк. — Виступаючи під час річного бенкету Асоціації Преси, що відбувся при співучасті понад 1,300 осіб в готелі Валдорф-Асторія в Нью-Йорку, державний секретар Джан Фостер Доллес висловив промову, присвячену проблемам закордонної політики США, зокрема справі визволення поневолених Москвою народів. Промова мала назву "Динамічний мир" і була апробована през. Айзенгавером. В цій промові державний секретар з'ясував напрямки політики мирного визволення поневолених Совєтським народів, не тільки т. зв. сателітні, але й тих, що входять до Совєтського Союзу. Ці напрямки були проголошені вперше під час виборчої кампанії в 1952 році і потому повторені під час виборів минулого року, зокрема у промові Доллеса, виступів у місті Даллас. У своїй промові ствердив Доллес, що велика більшість народів, які живуть під комуністичним режимом, ненавидять деспотію і прагнуть свободи. Події останнього року, особливо на Мадящині, показують, що змагання до свободи посилюється і поглиблюється. У Совєтському Союзі і в сателітних країнах населення починає вимагати все наполегливіше збільшення особистої свободи і безпеки, свободи думки і слова і брешньої можливості користатися з овоців своєї праці. В загальному комунізм виявився як реакція на і деспотична сила, цілком далека від революційних ідей. Своєю владою над поневоленими народами адекватно він з допомогою терору і зброї. З'єднані Держави Америки, вірні ідеям Американської Революції, ніколи не забу-

ПЕРЕПОВНЕНІ ХРАМИ БОЖІ І ПАРАДИ НА ВУЛИЦЯХ ПОЗНАЧУВАЛИ ВЕЛИКДЕНЬ В АМЕРИЦІ

Виповнені по береги вірних храмів Божі під час Богослужб і традиційні паради по вулицях, яким сприяла прекрасна і справді весняна погода, позначували цього-річний Великдень, але і в другий день, у Світлий Понеділок, хоча для американців це вже був звичайний робочий день. Під час вчорашніх Богослужб у молитвах, як теж під час проповідей згадувало український народ, що в неволі на рідній землі, підносячи молитви за його швидке визволення та висловлюючи надію, що і для України, після довгої Голготи неволі, настане день Воскресіння. В українських католицьких церквах в Нью-Йорку і в Джерсі Сіті під час Свят гостині пастир українців в Югославії, Преосв. Кир Гаврил Букатко, єдиний український католицький єпископ на волі за залізною заслоною, висловлюючи свої проповіді чистою українською мовою, Преосв. Букатко висловлював м. ін. призначення американським українцям за те, що вони горнуть до своїх церков, плекують прекрасні українські обряди і значаї та зберігають свої національні властивості. Після ранішніх церковних відправ відбулась у Нью-Йорку по 5-й Евено традиційна великодня парада, в якій цього року взяло участь 1,200,000 осіб.

Айзенгавер буде присутній на маневрах 6 і 7 червня

Огеста, Джорджія. — З Вілого Дому повідомляють, що президент Айзенгавер 6 і 7 червня буде присутній на маневрах і буде пригледатися й до літаконосця "Саратога". Це найновіший 60,000 тонн літаконосець, який випливе 6-го червня з порту Мей на Флориді. Айзенгавер ще не бачив, як модерний літаконосець вийде до бою джетою бомбоносця. Літаконосець "Саратога" почав повинити службу 14 квітня 1956 року. Вже 23-го

Президент підписав закон про збільшення відсотків від фондів

Огеста, Джорджія. — Президент Айзенгавер 20 квітня підписав закон про збільшення відсотків від ощадних фондів на 0.25. Досяг від ощадних фондів платилися 3%, а тепер вони високістю 3.25. Підписуючи цей законопроект, Президент закликав "всіх американських громадян користатися з цього підвищення і купувати ощадні фонди. Ми хотіли б бачити, щоб більше людей інвестували свої ощадності в фондах, які дають повну дер-

Новленд і Мартін за зменшення бюджету

Лос-Анджелес, Каліфорнія. — Провідник республіканської меншості в Сенаті сенатор Вільям Ф. Новленд промовляв на прийнятті до 2,000 гостей і заявив, що бюджет на 1958 рік треба зменшити принаймні на 3 мільярди доларів, бо за величезні федеральні видатки, "можуть знищити нашу економічну систему". Це була перша більша промова Новленда в його стейті, і з того в політичних колах висловлюють думку, що Новленд таки буде кандидувати на губернатора Каліфорнії в 1958 році. — Провідник республіканської меншості в Палаті Представників конгресмен Джозеф В. Мартін промовляв на прийнятті в Трой, Н. Й., і заявив, що, на його думку, можна буде зменшити податки в 1958 році. Це зможеться статись тоді, коли Конгрес зменшить на відповідну суму федеральні видатки на 1958 рік. Демократичні провідники говорять про зменшення податків вже від січня 1958 року, а конгресмен Мартін хотів би це зробити аж на найближчій сесії Конгресу в 1958 році.

Доньки Американської Революції закликають до боротьби проти комунізму

Вашингтон. — В останньому дні конвенції Доньок Американської Революції 2,237 делегатів прийняли резолюції, які мають бути напрямними в праці цієї організації. Одна з резолюцій домагається, щоб америк. народ, знову скріпив свого духа, щоб міг поборювати те, "що, як і світовий комунізм". В іншій резолюції закликається стейти й громади до більшш зусиль над розвитком шкіль-

Рутер не хотів би винидати Братства Шоферів із АФП-НЮ

Вашингтон. — Містоголова Американської Федерації Праці — Конгресу Індустріяльних Організацій і голова спілки Об'єднаних Автомобільних Робітників Волтер Р. Рутер заявив, що він не є прихильником того, щоб винидати з цієї організації Братство Шоферів, яке нараховує 1,400,000 членів. "Я є прихильником того, щоб Братство Шоферів вичистити зі злочинних елементів. Це повинно зробити само Братство Шоферів", — сказав Рутер. Але він додав, що якщо це не

Стівенсон поїде в травні до Європи і Бельгійського Конга

Шикаго, Іл. — Колишній демократичний кандидат на президента Адлей Е. Стівенсон повідомив, що в половині травня поїде до Європи для покладення деяких справ нашої адвокатської фірми, до якої він недавно приступив, і яка називається в Шикаго "Стівенсон, Ріфкінг енд Вірці". У Вашингтоні, Д. К., ця фірма називається "Стівенсон, Пол, Ріфкінг, Вортон енд Геррісон". В ньюйоркському відділі цієї фірми немає призвисті Стівенсона, який постійно працюватиме в Шикаго. Стівенсон сказав також, що з Європи поїде і до Бельгійського Конга, де відвідає свого приятеля, славного науковця і гуманітариста д-ра Альберта Швайцера, який працює в шпиталі в Лямбарі. Швайцер здобув нагороду Нобеля за те, що безкорисно працює для тубільців у французькій підривковій Африці.

ВЕЛИКДЕНЬ У СВЯТІН ЗЕМЛІ

Римо-католицький патріарх Єрусалиму Альберто Горі провадить вулицями старого Єрусалиму великодню процесію, що в ній взяли участь численні дипломатичні представники західної держави.

Папа передбачує "світанок після ночі" для людськості

Рим. — "Темна ніч царить тепер у всьому світі, але навіть серед цієї темної видно позначки світанку... Чи може це правда, що наука, технологія й організація стають настю для людини джерелами остраху? Вони сьогодні не мають більше певності, аніж мали її в минулому. Вони бачать ясно, що якийсь поступ сам від себе не може викликати передерожження світу... Прийди, о Христе! Людейка-раса не всіли сама зрушити хамині, що його поклада сама на себе, щоб перекодити Тогом поворотом! Ший! Христе, свого янгола, щоб лашу ніж перетворити знову в націю. Існують численні позначки, що Тай поворот не с да-лекий!" — Такі слова сказав Папа Пій XII у своєму великому великодньому посланні, що його висловив у Великодню неділю 21-го квітня, р. до некроглядних мас вірних, що залягли собор св. Петра і всю площу перед собором. Кількість прихильників брахувано на 100,000 на роду з-посеред різних країн і націй світу. Між іншими, було багато американських моряків, стаціонарних в Неаполі. Папа Пій XII поблагословив вірних традиційним благословенням "Urbі et orbі" (місту і світові) та викликав за кожну свою появу на балкони багаторазової овації. За американськими коментарями, в цьому році Папа вперше у своєму великодньому зверненні відкрив у дуже оптимістичну нуту щодо перспектив людства в нашій атомовій епоці.

Йорданія далі центром неспокою

Амман. — Йорданія далі залишається центром неспокою в Середньому Сході щодо непервності завіршнього дня. Генерал Алі Гаїрі, призначений в мин. тижні шефом штабу армії на місце генерала Нувары, якого виселили до Сирії, вийшов під претекстом переговорів із командуванням сирійської армії до столиці Сирії Дамаску і там оскержив "деяких чужинських військових аташе", що вони ніби підтримують короля Гуссейна в "акції на шкоду йорданському народу". Ген. Гаїрі прислав з Дамаску на руки короля Гуссейна свою димісію. Після тайного 6-годинного засідання йорданського уряду призначено шефом штабу армії недавнього майора бедуїнів, підвищеного до ступня генерала, Гафіза Маялі. Причина того несподіваного скоку генерала Гаїрі окутана тайною, бо йорданські власті мовчать, а всі відомості в Йорданії підлягають строгій цензурі. Прем'єр Халід і міністер закордонних справ Набульсі обидва заповіли навізання в найближчому часі дипломатичних зв'язин з СССР. Мовля, с багатор держав, які ма-

СССР розіслав нову пропагандивну ноту щодо Середнього Сходу

Москва. — Совсти запропонували З'єднаним Державам, Англії і Франції, щоб чотири великодержави проголосили спільно принцип, що вони не вживатимуть збройної сили у вирішуваних справах, що стосуються до Середнього Сходу. Цю пропозицію зроблено в совєтській ноті, розісланій до названих трьох західних великодержав в минулу п'ятницю, але її текст оприлюднено щойно в минулу неділю. За пресовими коментарями, ця остання нота знайдена "злагіднена" в порівнянні з попередньою теж у справі Середнього Сходу, бо тоді

АНГЛІЯ ОПРИЛЮДНИЛА ТАЙНЕ ЛИСТУВАННЯ З СССР В СПРАВІ СУЕЗУ

Лондон. — Англійський уряд оприлюднив в понеділок 22 квітня ц. р. листування, яке осінню мин. року відбулось поміж тодішнім англійським прем'єром Антоніо де Сувейком та совєтським прем'єром Ніколасом Булганіном у справі Суейського каналу. Оприлюднено загалом 5 листів: Булганіна листи з 11 і 28 вересня та з 23 жовтня м. р. і листи Ідена з 16 вересня і 6 жовтня. Булганін започаткував був те листування пересторогою проти збиття збройної сили в спорі за Суейський канал, погрожуючи "важкими наслідками". Булганін загрозив тоді, що "малі війни можуть перетворитись у великі", виразно закликаючи на можливість совєтської інтервенції. У наступному своєму листі Булганін фальшиво — як потім виявилось — пророкував, що на випадок англійсько-французької атаки проти Єгипту, в обороні Єгипту підіймється цілий арабський світ, зате правильно передбачив викликання такою війною проти Єгипту — ненависті збоку арабів і поважних господарських наслідків для Західної Європи. В своєму останньому листі Булганін висловив вдоволення з приводу прийняття Радою Безпеки Об'єднаних Націй постанови про шість принципів, на яких повинна спиратися мирна розв'язка Суейської проблеми. Кол. прен. м'єр Іден закинув Булганінові нерозуміння цілей англійської політики у відношенні до Суейської проблеми. Англія, мовля, має на увазі саме мир. З свого боку, Іден закинув стигпетському прем'єрові Нассерові мілітаристичну поведінку та закинув Совєстам, що вони не заперечували проти актів сили, проявлених Єгиптом щодо Суейського каналу. За пресовими коментарями, Англія була осінню мин. року настільки озлоблена поведінкою Єгипту, що вона не брала під увагу погроз Москви. Теперішнє оприлюднення Англією листування з Совєтами у справі Суейського каналу закликає преса пояснює багаторазово випередити Москву, яка заповіла, що оприлюднить це листування. Совєтська ціль була очевидно пропагандивна. Проголосивши це листування, Англія позбавила Москву пропагандивного ефекту, відставши водночас нагоду, що раз підкреслює, що вона вважала односторонніми акти стигпетського президента Нассера за єдину причину постання всієї Суейської кризи, включно з минулорічними воєнними епізодом.

Туреччина переслідуює греків за Кипр

Анкара. — Туреччина по-прежнему розв'язала найбільшу організацію грецької меншини в Туреччині, Геленська Унія, очолювана її головою Істамбулі та арештувала її секретаря Лямброса Гулякіса під закидом ведення шпигунської діяльності в користь Греції та залягання змови проти Греції. Арештований грецький діяч буди то очолював тайну організацію греків, яка складалася з колишніх грецьких військовиків у віці між 25 до 45 років. За кожну з тих провин грозило в Туреччині кара смерті. В офіційному турецькому повідомленні говориться про те, що греки в Туреччині збирали в минулому році 62 мільйони драхм (\$ 2,086,000) і перепачували той фонд — ніби на просьбу грецької ко-

ЗДА готові погодитись на облегшення торгівлі з Комуністичним Китаєм

Вашингтон. — Державний департамент проголосив офіційно, що він готовий перегорити з союзниками ЗДА щодо облегшення деяких постанов про торгівлю з комуністичним Китаєм. Конкретно, ЗДА готові виняти з-під обов'язуючої тепер заборони вивозу до комуністичного Китаю деяких товарів, признаних за стратегічними, та перенести їх на листу таких товарів, які допускались в торгівлі з сателітними державами в Європі. Деякі інші товари, заборонені для вивозу взагалі до всіх комуністичних держав, залишаються забороненими коли мова про ком. Китай, але ЗДА готові погодитись на торгівлю ними з європейськими комуні-

У СВІТІ

● Сидний "уєнхон" японських соціалістичних лідерів, які відвідали комуністичний Китай і мали довгі розмови з Чу Ен-лаєм та іншими комуністичними головами, була обидана комуністами випустити на волю шістьох японських в'язнів, за судженням на довірчому кару 12 років тому, які вчинили злочини. Зрештою, японські соціалісти не дуже торгувались, бо здебільшого погоджувались з китайськими комуністами.

● Залізничний страйк у Франції, який відбувся в четвер і п'ятницю минулого тижня, охопив 365,000 залізничників і спалу-

СВОБОДА
THE FREE PRESS

СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1102 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СОВЕТИ ГОТУЮТЬСЯ ДО АТОМОВОЇ ВІЙНИ

Останні заходи совєтського уряду, зокрема такі, як його щорічний бюджетовий і податковий політика, децентралізація промислової адміністрації, рішення несплатувати внутрішні позики — викликають чимало взаємосуперечливих коментарів і здогадів.

Дуже добру і, правдоподібно, найкращу аналіз сучасної совєтської внутрішньої та зовнішньої стратегії дав у щоденнику "Нью Йорк Геральд Трибун" (з 18 квітня п. р.) д-р Елсворт Раймонд, надзвичайний професор Ньюйоркського університету і дорадник державного департаменту та армії в совєтських адміністративних і економічних справах. Зібрані і зіставлені д-ром Раймондом у його статті дані виявляють з усією переконливістю, що під сучасну пору СРСР готується до атомової війни, і в тому напрямку координують та розвивають всі свої внутрішньо- і зовнішньо-політичні заходи.

Д-р Раймонд стверджує найперше, на підставі розгляду щорічного совєтського бюджету, що Кремль не покладає ніяких надій на конференції в справі роззброєння і, навпаки, всю увагу присвячує справі озброєння. Щорічний асигнування на оборону і озброєння на 13 процентів вищі, як в 1956 р. Зредуковано, правда, видатки на звичайну зброю, але зате зросло непомірно видатки на атомове озброєння. Мілітарний бюджет СССР для "мирного" 1957 року такий же високий, як був у час найбільшого розпалу другої світової війни, в 1944 році. У зв'язку з цим Раймонд звертає увагу на факт, що Совєти трактують свою владу над сателітами, як тривалий стан, бо розбудовують там безупинно, з допомогою своїх спеціалістів і грошей, воєнну індустрію, чого не робили б, якби вважали, що з сателітською справою неперспективна. Цікаво теж відмітити, що, в зв'язку із зростом асигнувань на мілітарні цілі, а щорічного совєтського бюджету зредуковано аж на 17 процентів (у порівнянні з 1956 р.) асигнування на виробництво товарів щоденної потреби, зокрема збільшено знову асигнування на розбудову важкої індустрії. Про мілітарну цілеспрямованість сучасної совєтської стратегії свідчать і те, що Совєти продовжують і поширюють у великому масштабі свою агресивну міжнародну торгівлю, поставляючи зброю і машини особливо азійсько-арабським країнам. Совєтський експорт в 1957 році куди вищий, як був у 1956 році.

Кладучи всю увагу на розбудову важкої промисловості і виділяючи головну частину свого бюджету на озброєння та оборону, Совєти відсутують на дальній план задоволення потреб широких мас населення. Товарів широкого потреби, як уже згадувало, вони продукують мало. Підприємств тільки, і то в дуже незначній мірі, асигнування на побудову нових домів і збільшення зарплатні платні. Але подорожчання із цих населення мусить платити за ці "полегші" непомірно збільшені податки. Раймонд обраховує, що з кожних трьох рублів, зароблених совєтським громадянином, два рублі йде на ті чи інші податки.

Окрему увагу присвячує Раймонд розглядові останніх хрущовських "пропозицій" про децентралізацію й "усамостійнення" індустрійної адміністрації. На його думку, це захід виключно мілітарний. В цьому відношенні Хрущов хоче використати тільки досвід, зроблений Леніном під час громадянської війни в рр. 1918-1920, коли то окремі області унезалежнено під адміністраційним оглядом, щоб збільшити цим оборону і спроможність совєтської держави. Раймонд підкреслює, що, на випадок атомової війни, буде дуже корисно, якщо кожен з господарських районів мав би можливість самостійно про свої потреби і завдання. (Для тієї ж мети виданню тепер пропозицію розбудовувати теж і під виробничим оглядом ставлеву індустрію в Україні). Разом з тим, совєтський уряд планує децентралізувати увесь свій науково-дослідний, зокрема в ділянці атомової енергії, апарат, сконцентрований під сучасну пору дуже загрозливо для безпеки СССР, здебільша біля Москви і Ленінграду. Мілітарна цілі децентралізації науково-дослідних установ очевидна і не вимагає ніяких пояснень.

Навіть, вікни, такий захід совєтського уряду, як декрет про несплатування 260 мільйонів внутрішніх позик, пов'язаний на ділі теж із сучасною воєнною стратегією СССР. Раймонд пригадує, що такі декрети про несплатування позик в 1927 і 1947 роках були завжди передумою до непомірного збільшення видатків на озброєння.

Ось такі заходи й плани совєтського уряду на 1957 рік і найбільше майбутнє. Вони доводять, що сучасне совєтське керівництво поглиблює і поширює свої безпосередні та посередні готування до атомової війни, вважаючи її неминучою.

ДИПЛОМАТІЯ ПІД ЗНАКОМ АТОМА

Упродовж двох останніх тижнів в підсовєтській частині Центральної Азії переведено чотири експериментальні вибухи адрової зброї. Західні коментари задоволься до твердження, що більшість цих вибухів не для науково-військових, а для суто політичних цілей: щоб надати більшої сили своїм погрозам і пересторогам на адресу різних держав НАТО проти призначення ними Америки летючій-морських баз і проти встановлення на території цих держав "складів" атомової зброї. Погрози Москви, сполучені з атомовими вибухами, американська преса назвала "совєтською атомовою дипломатією". Захід дає вже перестеріг Москві, що на кожну совєтську нову агресію прийде у відповідь неадекватна "масова відплата" — очевидно, атомовими бомбами. І коли військові керівники НАТО говорять одне про інше про необхідність забезпечення всіх армій держав НАТО атомовою зброєю, то розглядають таку військову політику як "незаконну" у зв'язку з методами західної міжнародної політики; адже всі вони виставляють на те, щоб забезпечити мир, а найкращим аргументом, що має для Москви переконливу вагу, є погроза зникнути.

Це дуже неприємний час і відносини, в яких дипломатичний засіб став найстрашнішою зброєю, що і приймає людський розум за тиждень існування людства.

Не дивлячись, що деякі особи, які виступають спротивом до встановлення теперішньої нашої атомової епохи, зриваються на думку, до чого воно може дійти, коли взаємні погрози перетворяться в діло. Перший "розбавач атома", німецький професор фізики Отто Ган, лауреат Нобелівської премії, заявив, що це просто справа його совєтських заборотити голос у теперішніх переговорах в атомовому зброї — і сказати німецькому народові правду про страхи і надії після війни.

Інший його німецький колега висловився, що вибух бомби над Гросс-Мундінгом в 1945 році так потряс ним, що він не волею спокійно думати про те, що стається в атомовій бомбі розривалась над Німеччиною. Знаючи простоту німецького науково-думання, можна врятувати, що 18 чільних німецьких учених фізиків, між ними чотири лауреати Нобелів, які 12 квітня оприлюднили спільну заяву з відмовою працювати над виготовленням, удосконаленням і застосуванням атомової зброї для нової німецької армії, що тих 18 професорів збрели це з ідеальних спонук, а не з будничних симпатій супроти комунізму в Москві. Проте, як їхня заява стала суто політичною подією, яка потягнула за собою дальші дії у світі політики і дипломатії.

Передусім, західно-німецькі політики — читачі в повідомленнях з Німеччини — за головних явищ цього гуртового виступу німецьких учених вважають — англійців. Це їхня, мовляв, Вілла Кінга, в якій заповідається

НІМЕЧЧИНА ВЧИТЬСЯ НА ПОМИЛКАХ МИНУЛОГО

Щоб молоде покоління німців не забувало злочинів гітлерівської, т. зв. східної політики і ніколи до них не зверталося, провідний німецький журнал для дослідження найновішої історії "Фіртель-арсхейте" Фюр Цайтшнітце в своєму другому зшиті за квітень 1957 р. опублікував меморандум Гімлера до Гітлера п. н. "Трактування чужих національностей за Схodu". Йдеться про меморандум, що був зредгований у травні 1940 р. і що став "джерелом" дальшої гітлерівської політики на окупованих східноєвропейських теренах. В ньому, між іншим, рекомендовано: обмежити науку німців до зміни підписатися рахувати до 500, селекцію цінніших слов'янських дітей і висилку їх на дальше виховання до Німеччини; по-бавлення східних народів їх інтелекту і підготовку до виконання тяжкої фізичної праці.

За "Фіртель-арсхейте" перекладувала цей меморандум частина німецької преси, а гамбургський тижневик "Ді Цайт" подав у редакційному коментарі таку завагу: "Перекладуємо це не для того, щоб кожний німець, який в майбутньому говоритиме з полком на тему ліній Одрі-Ніси, мусів із соромом схилити голову, але для того, щоб він ясно розумів, хто засіяв зерна ненависті".

Замість меча — торгівля

Що модерна Німеччина не зредгувала цілком з амбіцій поширити свої впливи поза кордони країни, а тільки замінила меч на економічну експансію і торгівлю, аказує велика активність на полі так званих індустріальних виставок. Шойко закінчилися колосальна німецька індустріальна виставка в Каїро, яка, не зважаючи на дуже несприятливий час Суецької кризи, не лише відбулась, але й мала великий успіх.

Громадянин у ширині

При всій обережності і при тому пам'ятуючи латинську прислівку "timeo Danaos et dona ferentes", все ж не можна не ствердити, що в пенсії німців, коли йдеться про військову службу, залишили великі зміни. Осушливши баварських ямаників шинків, що вони, з політично-тактичних міркувань, висіли на дверях своїх ресторанів, "ступінці" уніформованим небажаний" було б шутинням патіаніям фактів. Так само не для того, щоб переконати світ, що німці перестали бути мілітаристами, більшість сідів своїх баварців на роки віддав східному флоту за додання зброї. Проте, приватний німецький капітал легкою рукою викинув кілька мільйонів на встановлення цієї не першої на Близькому Сході виставки, керуючись засадою: "Ми плануємо на далекі мети. Розаляток середньохідних країн вже не можна затримати. Ми хотіли б радо допомогти і при тому заробити". (Уступ і касту перспективу виставки).

Найкращі німецькі підприємці, приїждючи до Каїру, не тільки вивчають правила торгівлі, але й вивчають правила торгівлі. Розаляток середньохідних країн вже не можна затримати. Ми хотіли б радо допомогти і при тому заробити". (Уступ і касту перспективу виставки).

Тоді, коли виставка в Каїро мала на меті показати німецький товар на Близькому Сході, залученого на кінець кінця 1957 р. традиційний уже показ німецької індустрії в Ганновері має, азійськід завдання. Минулоріч-

ВІННИ ЧИ НЕВІННИ?

(Далі уточнення з процесу про підпал "Українського Промисла")

Закінчений на днях процес, в якому на лаві підсудних сиділи два українці, з них один журналіст і письменник, автор нещодавно виданої книги "Хліб", який був підсудним у процесі і, зокрема, цілу гаму афектів серед місцевих, а також позаміських громад — українців. Нічого в тому давнього немає, бо друкарня "Глоб-Пресс" тісно пов'язана з видавництвом "Прометей", а ця остання видає не тільки книжки, але й політичну газету і заступає політичну партію, що, як кожен, має не тільки симпатії але й противників. До того ж кожна партія репрезентує названі частину української спільноти, і тому ця спільнота на все, що "компромітує", звичайно дуже чутливо реагує. І справа, пущена на лоток "усою совєтською", прибрало часту переборщувати густоту барв. Майже на увазі це, як також і не зовсім точні вісті, що по-явилися в українській пресі, я звернувся до однієї з най-більш авторитетних осіб, до адвоката Д. Кайковського, з якою запитав, як разом з

Відповідь: — Нас було троє оборонців: Рачав Е. Лемб, Михайло Мозола і я. Прокуратура поставила підсудним у вини чотири злочини: 1. Підпал мешканського будинку; 2. Підпал мешканського будинку (друкарня) й того, що було в тому будинку; 3. Підпал заасекурованого майна з наміром опукати асекуративну компанію; 4. Підготовка до підпалу майна. — Як було рішення суду присяжних?

— Після понад шестигодичних жаряд, суд присяжних у складі 12-ох жінок звільнив підсудних щодо перших трьох точок і визнає їх винними щодо останньої точки, зв. підготовка до підпалу. Кара буде визначена 26 квітня цього року.

— Чи Ви задоволені вислідом процесу?

— Не вдоволені. Бо хоч суд присяжних звільнив підсудних щодо перших трьох обвинувачень — і то дуже тяжких, бо якби вони були знайдени винними в перших трьох злочинах, то кара за це була б кілька десятиріч років тяжкого ув'язнення, — все ж таки на підсудних падає неприємна тяга намагаю злочину. Успіх є в тому, що з підсудних упав тигар найтяжчих обвинувачень, і тепер нам треба боротися, шляхом відклику, до Найвищого Суду, за звільнення їх і від цього багато легшого уже обвинувачення.

— Чи вірите у добрий вислід відклику до Найвищого Суду?

— Так на мою думку, обвинувачення в останньому злочині, понамо десятиріч звільняє та інших доказів, не було такої доказів, щоб зв'язати підсудних зі злочином.

ВІДХІД

Сумні переваги, слези, як емаль, у небагній... Будинки тішся, срібні стіни печаль, Упала на дорогу невідому. Іду крадь ніч, Іду з роботи я По вулиці страшній, мов в павій зйір. Нема пісень, не чути солов'я Глуха пуста і жалке безвір'я!

Далека так, Тебе не досягти... Із цього краю, де ми лиш прасіла, О, якби все я розбудити хотіла, Щоб тільки реальні мрії зійшли.

Це все, Пшля, Я може не вернусь, Як скабр. На Бога покладаю надію, Тебе люблю, брідколюбить не віно, Чекаючи сповнена — тофі молюсь. ВАЛЕНТИНА ПІНОВА 1957 р.

Д-р Володимир Галан, президент ЗУАДК

ЗУАДК В ДН

Звіт за праці ЗУАДК, Українського Американського Допомогового Комітету за час від квітня 1955 року до кінця 1956 року, виласюваний перед Зборами Дирекційної Ради ЗУАДК Комітету 23 березня 1957 року у Філадельфії.

(1)

Свою проминуло більше року праці на добро і користь українського народу, виконавши єдиною сьогодні самостійною, легальною і визнаною в міжнародному світі українською допомогою установою — Злученим Українським Американським Допомоговим Комітетом. Мій звіт із цієї праці навідує до мого звіту під час П'ятих Загальних Зборів ЗУАДК Комітету в дні 12 листопада 1955 року і обіймає час від 1. жовтня 1955 року до кінця 1956 року. Наша праця в останньому звітному періоді була теж продовженням цієї великої праці, яку веде ЗУАДК від 1944 року від свого початку. Головними нашими завданнями в нашій християнсько-догомній діяльності були, як і давніше, проблеми, пов'язані з долею українських емігрантів і втікачів від більшовицького терору в Україні, а розв'язка цих проблем йшла, як і давніше, в таких напрямках:

- 1) Переселення до заморських країн.
 - 2) Допомога вчителів і початків життя в господарській сфері країни поселення.
 - 3) Матеріальна і моральна допомога українським емігрантам в різних країнах, як теж і правне заступництво їх перед властями і урядовими чинниками.
- Крім цього, завданням Управи ЗУАДК Комітету було підготувати і тримати нашу установу на висоті, як під моральним оглядом, так і під фінансовим оглядом, щоб вона була здатна кинути в разі потреби допомогу українцям на різних землях.

У своєму звіті я подаю бода у загальних нарисах, як виглядало виконання цих наших завдань.

І. ПЕРЕСЕЛЕННЯ:

Останній звітний період був позначений великою і похваленою діяльністю в ділянці переселення.

Вся акція переселення йшла на основі закону про переселення втікачів так званого Акту Допомогого Віткамів з 1953 року (Резолюція Рішф Акт — 1953). В попередньому звіті на П'ятих Загальних Зборах ЗУАДК Комітету ми звітували про виготовлення 1,430 ашурасів. На кінець 1956 року, коли закінчилися офіційні життя цього переселеного закону, наша канцелярія виготовила 2,918 ашурасів.

Це значить у звітному періоді було виготовлено півтори тисячі ашурасів. Але це були трудні ашураси. Тоді, коли в перший час, починаючи від 1954 року, ЗУАДК діставала головну особистість, родичів ашурасів, значить ашураси, які підписували американські громадяни для своїх родичів, то у звітному періоді головна кількість виготовлених ашурасів — це анонімні ашураси. Трудність полягала у підшукуванні громадян, які хотіли б підписати ашурасів, як теж і трудність у підшукуванні місця праці і місця майбутнього замешкання. В цій акції прийшли в допомогу деякі громади, головню Філадельфія. Треба з підкресленням сказати, що ЗУАДК виготовила ашураси для всіх аплікантів, які записалися на переселення до ЗДА в наших європейських станціях. Не було ні одного випадку, щоб зголосився аплікант і йому не дано ашураса. В деяких випадках ашураси заступили ашурасів, це значить ашураси тих, аплікантів, які не дістали з уваги на вимоги закону (головно через лікний стан здоров'я) візи, і їхні ашураси можна було використати для інших аплікантів.

Закон FPA-1953 відносився до Німеччини, Австрії і країн НАТО. На терені тих країн мав ЗУАДК своїх аплікантів. Головна маса аплікантів на переселення була в Німеччині і Австрії; ЗУАДК мав теж поважне число переселенців в Бельгії, Франції, як теж окремі справи в Голландії, Швейцарії, Данії, Італії і Греції.

а то і в Англії, де закон признав лише 2 тисячі віз для колишніх воїнів польської армії (в категорії цих людей були теж українці).

В Німеччині й Австрії ділячі наші Представництва й окремі станції ЗУАДК утримували свої станції в Бельгії і Франції. Переселення з інших країн велось в безпосередньому зв'язку з відносинами американськими консултами.

Для країн НАТО, в тому числі для Франції і Бельгії, призначено невелике відносно число віз. Тому не всі наші апліканти, хоч і дістали потрібні ашураси, змогли дістати візи в рамках закону FPA-1953. Але їхні справи переклічено під загальний імміграційний закон, і вже деякі апліканти отримують візи саме в рамках цього загального закону.

Для Німеччини й Австрії не було обмежень в практичному розумінні, і тому всі наші апліканти, які відповіли вимогам закону, отримали перед закінченням 1956 року візи.

Хоч резолюція для прийняття ашурасів була визначений на кінець вересня 1956 року, канцелярія вислала ашураси до кінця року, бо консуляції згодилися приймати ашураси і після речення для аплікантів, які перейшли вже раніше консулярну перекладку.

Як загально визначено урядовою установою, ЗУАДК мав теж деякі неукраїнські переселенці справи, головню справи переселення італійців. Наші станції приймали теж деякі справи слов'ян, білорусів і козаків.

За національним розподілом число наших ашурасів має такий образ:

ашураси для українців	2,762	на 6,520 осіб
" італійців	101	" 161 "
" слов'ян	51	" 74 "
" білорусів	2	" 6 "
" козаків	1	" 2 "
" греків	1	" 2 "
	2,918	6,765

Це ашураси категорії DCP-8, це значить із завіренням переселенців організації. Для італійців канцелярія ЗУАДК Комітету полагоджувала і справи категорії DCP-11 і DCP-12, тобто ашураси, виготовлені безпосередньо родичами. Такі ашураси виготовлено 161 на 341 особу.

Категорії переселенців.

Ці загальні зіставлення про справи переселення одностайно в одному, якщо веде про найважливішу справу, справу фінансування, — всі апліканти зобов'язані до повертати оплат за кошти переселення. Ці кошти можна поділити на три частини, а саме:

- 1) кошти переходу до порту, чи летища, як теж всієї коментарної оплати,
- 2) кошти переходу через океан,
- 3) кошти переходу з порту до місця призначення.

Крім цього для аплікантів, які не мають рідних чи приятелів у ЗДА і приїждять на анонімні ашураси, доходить ще четверта категорія коштів, а саме:

4) кошти на поселення і перші дні чи тижні проживання. Всі ці кошти зобов'язаний аплікант покрити сам. Т. зв. уваги на лонку неспроможності втікачів-залишених фінансувати своє переселення допомогою установи, в тому числі і ЗУАДК, приходять їм у допомогу. Перш за все ЗУАДК переіла спочасно рестрацію втікачів і виведла для тих, які підпадали під принцип, допомогу американського уряду з так званої "Програми Вітківців З'єднаних Держав (КОСЕЙ, Імміграцій Стейтс Ескейп Програм). Ця організація покриває кошти моремного транспорту для прийнятих нею аплікантів, як теж і кошти консулярної оплати.

Для інших аплікантів ЗУАДК виснава змогу дістати позачки на оплату коштів морського транспорту. Договір із Міждержавним Комітетом для Переселення з Європи ІСЕМ (Інтер-Говернменталь Комітй фюр Юропскі Майграціон) має ЗУАДК змогу дістати готівкову позичку для покриття коштів переходу кожного свого апліканта. (Далі буде)

